

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

nota
TER BESLISSING

Beantwoording Kamervragen over de
wetenschappelijke onderbouwing voor en
weerlegging van de zogeheten "hockeystick"
grafiek van het IPCC

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Klimaat

Auteur

TER BESLISSING

Datum

1 april 2025

Kenmerk

DGKE-K / 98050700

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

Aanleiding

Op 24 maart 2025 heeft het lid De Vos (FVD) vragen gesteld over de wetenschappelijke onderbouwing voor en weerlegging van de zogeheten "hockeystick" grafiek van het IPCC (kenmerk 2025Z05458). De vragen refereren aan het debat over de Klimaat- en Energieverkenning van 11 maart 2025, waarin u werd gevraagd om een reactie op kritiek op de 'hockeystick'-grafiek van Mann et al.

Geadviseerd besluit

U kunt de bijgevoegde Kamerbrief met de beantwoording van de Kamervragen ondertekenen.

Kernpunten

- U geeft aan dat één specifieke grafiek niet de belangrijkste pijler is onder (internationaal) klimaatbeleid, maar dat IPCC-rapporten als geheel wel een belangrijke bron zijn vanwege hun wetenschappelijke status en de goedkeuring van de samenvattingen voor beleidsmakers door overheden.
- U wordt gevraagd om een reactie op de kritiek van McIntyre en McKittrick op de 'hockeystick'-grafiek van Mann et al., waarop u aangeeft dat die kritiek 20 jaar oud is en uitgebreid weerlegd. Bovendien zijn er sinds het artikel van Mann et al. vele onafhankelijke onderzoeken geweest die de resultaten van Mann et al. bevestigden: de afgelopen decennia waren de warmste in de afgelopen 500 tot 2000 jaar.